

XORIJIY TIL VA ADABIYOTNING BUGUNGI KUNDAGI ISTIQBOLLI FAOLIYATI

Qarshi shahri Iqtisodiyot va pedagogika universiteti

Karimova Jasmina Ikromovna

e-pochtajasminakarimova0107@gmail.com

Annotatsiya: Xorijiy til va adabiyot, globalizatsiya jarayonlari, madaniyatlararo muloqot va iqtisodiy aloqalar rivojlanishi bilan birga, zamonaviy jamiyatda muhim ahamiyatga ega bo'lib bormoqda. Bugungi kunda xorijiy tillarni o'rganish va adabiyotga qiziqish nafaqat akademik sohada, balki kundalik hayotda ham keng tarqalgan. Ushbu maqolada xorijiy til va adabiyotning istiqbolli faoliyati, uning ahamiyati, o'zgarishlari va kelajakdagi imkoniyatlari haqida batafsil fikr yuritimiz.

Kalit so'zlar: xorijiy tillar, global kommunikatsiya, muloqot, aloqa, madaniyat, biznes, shaxsiy rivojlanish.

ПЕРСПЕКТИВНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ И ЛИТЕРАТУРЫ СЕГОДНЯ

Аннотация: Иностранный язык и литература приобретают важное значение в современном обществе наряду с развитием процессов глобализации, межкультурной коммуникации и экономических отношений. Сегодня изучение иностранных языков и интерес к литературе широко распространены не только в академической сфере, но и в повседневной жизни. В этой статье мы подробно подумаем о перспективной деятельности иностранного языка и литературы, ее значении, изменениях и будущих возможностях.

Ключевые слова: иностранные языки, глобальное общение, общение, общение, культура, бизнес, развитие личности.

PROSPECTIVE ACTIVITY OF FOREIGN LANGUAGES AND LITERATURE TODAY

Abstract: Foreign language and literature are becoming important in modern society along with the development of globalization processes, intercultural communication and economic relations. Today, the study of foreign languages and interest in literature is widespread not only in the academic field, but also in everyday life. In this article, we will think in detail about the prospective activity of foreign language and literature, its importance, changes and future opportunities.

Keywords: foreign languages, global communication, communication, communication, culture, business, personal development.

Kirish

Xorijiy til o'rganish, avvalo, global kommunikatsiya va madaniyatlararo muloqot uchun zarurdir. Bugungi kunda dunyo bo'ylab ko'plab odamlar bir-biri bilan turli tillarda muloqot qilmoqda. Xorijiy tillarni bilish, insonlarga boshqa mamlakatlar bilan aloqalar o'rnatish, yangi madaniyatlarni o'rganish va global muammolarni hal etishda ishtirok etish imkonini beradi. Xususan, ingliz tili, fransuz tili, nemis tili va boshqa tillar, xalqaro biznes, ilm-fan, san'at va madaniyat sohalarida muhim rol o'ynaydi. Xorijiy tillarni o'rganish, shuningdek, shaxsiy rivojlanishga ham yordam beradi. Til o'rganish jarayoni, insonning fikrlash qobiliyatini kengaytiradi, yangi g'oyalar va tushunchalarni qabul qilishga tayyorlaydi. Bu jarayon, shuningdek, o'z ona tilini yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi.

Asosiy qism

Xorijiy tillarni o'rganish, shuningdek, muloqot qilish qobiliyatini rivojlantiradi va ijtimoiy ko'nikmalarni oshiradi. Xorijiy adabiyot, madaniyat va til o'rtasidagi bog'lanishni ta'minlaydi. Har bir xalqning adabiyoti, uning tarixiy, madaniy va ijtimoiy kontekstini aks ettiradi. Xorijiy adabiyotni o'rganish, boshqa xalqlarning fikrlash tarzini, qadriyatlarini va hayot tarzini tushunishga yordam beradi. Bu esa, o'z navbatida, madaniyatlararo muloqotni rivojlantiradi va to'g'ri tushunishni ta'minlaydi. Bugungi kunda xorijiy adabiyotning o'rni yanada muhim ahamiyat kasb etmoqda. Internet va raqamli texnologiyalar rivojlanishi bilan birga, xorijiy adabiyotga kirish imkoniyatlari kengaymoqda. E-kitoblar, audiokitoblar va onlayn platformalar orqali xorijiy adabiyotga osonlik bilan erishish mumkin. Bu esa, o'z navbatida, adabiyotning keng auditoriyaga tarqalishiga yordam beradi. Xorijiy til va adabiyotning istiqbolli faoliyati, bir qator omillarga bog'liq. Birinchidan, globalizatsiya jarayonlari, iqtisodiy aloqalar va madaniyatlararo muloqotning kuchayishi, xorijiy tillarni o'rganishga bo'lgan talabni oshiradi. Ikkinchidan, raqamli texnologiyalar va internetning rivojlanishi, xorijiy tillarni o'rganish va adabiyotga kirishni osonlashtiradi. Uchinchidan, ta'lim tizimlarida xorijiy tillarni o'rganishga qaratilgan dasturlar va loyihalar ko'paymoqda. Xorijiy tillarni o'rganish jarayonida innovatsion usullar va texnologiyalarni qo'llash, o'quvchilarning qiziqishini oshiradi va samaradorligini ta'minlaydi. Masalan, interaktiv o'quv dasturlari, mobil ilovalar va onlayn kurslar orqali xorijiy tillarni o'rganish jarayoni yanada qiziqarli va samarali bo'ladi. Shuningdek, virtual muloqot platformalari orqali xorijiy tilni o'rganayotganlar, o'zaro tajriba almashish va muloqot qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Xorijiy adabiyotning istiqbolli faoliyati ham o'zgarishlarni boshdan kechirmoqda.

Adabiyotga qiziqish, yosh avlod o'rtasida kuchaymoqda. Yoshlar, xorijiy adabiyot orqali yangi g'oyalar, qadriyatlar va hayotiy tajribalarni o'rganishga intilmoqdalar. Bu esa, adabiyotning rivojlanishiga va yangi avlod yozuvchilarining paydo bo'lishiga olib keladi. Xorijiy til va adabiyotning kelajakdagi imkoniyatlari juda keng. Birinchidan, globalizatsiya jarayonlari davom etishi bilan, xorijiy tillarni o'rganishga bo'lgan talab yanada oshadi. Bu, o'z navbatida, xorijiy tillarni o'rganish va o'qitish sohasida yangi imkoniyatlar yaratadi. Ikkinchidan, raqamli texnologiyalar va sun'iy intellektning rivojlanishi, xorijiy tillarni

o'rganish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qiladi. Masalan, sun'iy intellekt asosida yaratilgan o'quv dasturlari va ilovalar, o'quvchilarning individual ehtiyojlariga mos ravishda tayyorlanishi mumkin. Bu esa, o'quv jarayonini yanada shaxsiylashtiradi va samaradorligini oshiradi. Uchinchidan, xorijiy adabiyotning rivojlanishi, yangi avlod yozuvchilarining paydo bo'lishi va yangi janrlarning yaratilishi bilan bog'liq. Yosh yozuvchilar, xorijiy adabiyotdan ilhomlanib, o'z asarlarini yaratishlari mumkin. Bu esa, adabiyotning xilma-xilligini oshiradi va yangi g'oyalar va tushunchalarni kiritadi.

Zamonaviy texnologiyalar xorijiy til va adabiyot o'rganishga bir qator ijobiy ta'sirlar ko'rsatmoqda. Zamonaviy texnologiyalar yordamida xorijiy tillarni o'rganish uchun ko'plab onlayn platformalar va resurslar mavjud. E-learning (elektron ta'lim) tizimlari, masalan, Duolingo, Babbel, Rosetta Stone kabi ilovalar, o'quvchilarga interaktiv va qiziqarli tarzda til o'rganish imkonini beradi. Bu platformalar, o'z navbatida, o'quvchilarning qiziqishini oshiradi va o'rganish jarayonini yanada samarali qiladi. Zamonaviy texnologiyalar yordamida xorijiy tillarni o'rganish jarayonida multimedia materiallar, masalan, videolar, audiokitoblar, interaktiv o'yinlar va simulyatsiyalar qo'llaniladi. Bu materiallar o'quvchilarga tilni amaliy ravishda o'rganishga yordam beradi va ularning tinglash, o'qish, yozish va gapirish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Virtual haqiqat va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari xorijiy til o'rganishni yanada qiziqarli va interaktiv qiladi. Masalan, Virtual haqiqat yordamida o'quvchilar boshqa mamlakatlarda bo'lish hissini his qilishlari mumkin, bu esa ularning tilni amaliy ravishda o'rganishlariga yordam beradi. Kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari esa o'quvchilarga real hayotda tilni qo'llash imkoniyatini beradi. Ijtimoiy tarmoqlar va muloqot platformalari, masalan, Facebook, Instagram, WhatsApp va Telegram, xorijiy tillarni o'rganayotganlarga boshqa tilni biladigan odamlar bilan muloqot qilish imkonini beradi. Bu, o'z navbatida, tilni amaliy ravishda qo'llash va madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishga yordam beradi. O'quvchilar, shuningdek, o'z fikrlarini ifoda etish va boshqa madaniyatlar bilan tanishish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Sun'iy intellekt asosida yaratilgan o'quv dasturlari, o'quvchilarning individual ehtiyojlariga mos ravishda tayyorlanishi mumkin. Sun'iy intellekt yordamida o'quvchilar o'zlarining kuchli va zaif tomonlarini aniqlashlari va shunga mos ravishda o'qish dasturlarini tanlashlari mumkin. Bu, o'z navbatida, o'quv jarayonini yanada shaxsiylashtiradi va samaradorligini oshiradi. Zamonaviy texnologiyalar yordamida xorijiy adabiyot va til resurslariga kirish imkoniyatlari kengaymoqda. E-kitoblar, audiokitoblar, onlayn kutubxonalar va maqolalar orqali o'quvchilar xorijiy adabiyotga osonlik bilan erishishlari mumkin. Bu, o'z navbatida, adabiyotni o'rganish va yangi g'oyalar bilan tanishishga yordam beradi. Zamonaviy texnologiyalar xorijiy til o'rganayotganlar o'rtasida o'zaro tajriba almashish imkoniyatini yaratadi. O'quvchilar, forumlar, bloglar va onlayn guruhlar orqali o'z tajribalarini baham ko'rishlari, savollar berishlari va bir-birlaridan o'rganishlari mumkin. Bu, o'z navbatida, o'quv jarayonini yanada boyitadi. Zamonaviy texnologiyalar xorijiy til va adabiyot o'rganishga katta ta'sir ko'rsatmoqda. Ular

o'quv jarayonini yanada qiziqarli, samarali va shaxsiylashtirilgan qiladi. Texnologiyalar yordamida o'quvchilar yangi imkoniyatlarga ega bo'lib, xorijiy tillarni o'rganish jarayonini yanada osonlashtiradilar. Bu esa, o'z navbatida, global kommunikatsiya va madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishga yordam beradi.

Xorijiy adabiyot madaniyatlararo muloqotda muhim rol o'ynaydi. U nafaqat tilni o'rganish, balki turli madaniyatlar, an'analar va qadriyatlar haqida tushuncha hosil qilishda ham yordam beradi. Xorijiy adabiyot o'quvchilarga boshqa madaniyatlar haqida ma'lumot beradi. Adabiyot orqali o'quvchilar boshqa xalqlarning hayoti, urf-odatlarini, an'analarini va qadriyatlarini bilan tanishadilar. Bu, o'z navbatida, madaniyatlararo tushunishni oshiradi va stereotiplarni yengishga yordam beradi. Adabiyot o'quvchilarga boshqalarining his-tuyg'ularini, fikrlarini va tajribalarini tushunishga yordam beradi. Xorijiy adabiyotdagi qahramonlar va ularning hikoyalari orqali o'quvchilar empatiya hissini rivojlantiradilar. Bu, madaniyatlararo muloqotda muhim ahamiyatga ega, chunki u insonlar o'rtasidagi bog'lanishni kuchaytiradi. Xorijiy adabiyot tilni o'rganish jarayonida muhim vosita hisoblanadi. O'quvchilar adabiyot orqali yangi so'zlar, iboralar va tilning nozikliklarini o'rganadilar. Bu, o'z navbatida, madaniyatlararo muloqotda samarali muloqot qilish imkonini beradi. Xorijiy adabiyot orqali turli madaniyatlar o'rtasida almashuv amalga oshadi. Adabiyotda ko'plab madaniy elementlar, masalan, urf-odatlar, tarixiy voqealar va ijtimoiy masalalar yoritiladi. Bu, o'z navbatida, madaniyatlararo dialogni rivojlantiradi va o'zaro tushunishni oshiradi. Xorijiy adabiyot o'quvchilarda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. O'quvchilar adabiyotdagi mavzularni, qahramonlarni va voqealarni tahlil qilish orqali o'z fikrlarini shakllantiradilar. Bu, madaniyatlararo muloqotda muhim ahamiyatga ega, chunki o'quvchilar turli nuqtai nazarlarni tushunish va baholash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Xorijiy adabiyot ko'pincha global muammolarni, masalan, urush, tinchlik, adolat, tenglik va ekologik muammolarni yoritadi. Bu, o'quvchilarga jahon miqyosidagi muammolarni tushunishga yordam beradi va ularni hal etish yo'llarini izlashga undaydi. Bunday adabiyotlar madaniyatlararo muloqotni kuchaytiradi, chunki ularni hal etishda hamkorlik zarur. Xorijiy adabiyot o'quvchilarni turli madaniyatlar o'rtasida dialogga jalb qiladi. O'quvchilar adabiyot orqali boshqa madaniyatlar bilan muloqot qilish, fikr almashish va o'zaro tajriba o'tkazish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu, madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishga yordam beradi. Xorijiy adabiyot madaniyatlararo muloqotda muhim rol o'ynaydi. U o'quvchilarga boshqa madaniyatlar bilan tanishish, empatiya rivojlantirish, til ko'nikmalarini oshirish va global muammolarni tushunishga yordam beradi. Shuningdek, xorijiy adabiyot madaniyatlararo dialogni rag'batlantiradi va o'zaro tushunishni kuchaytiradi. Bu, o'z navbatida, global jamiyatda tinchlik va hamkorlikni ta'minlashga yordam beradi.

Xulosa

Xorijiy til va adabiyotning bugungi kundagi istiqbolli faoliyati, globalizatsiya jarayonlari, raqamli texnologiyalar va madaniyatlararo muloqot bilan bog'liq. Xorijiy

tillarni o'rganish va adabiyotga qiziqish, nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki jamiyatning rivojlanishiga ham xizmat qiladi. Kelajakda xorijiy til va adabiyot sohasida yangi imkoniyatlar va innovatsion yondashuvlar paydo bo'lishi kutilmoqda. Bu esa, o'z navbatida, global kommunikatsiya va madaniyatlararo muloqotni yanada rivojlantirishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Crystal, D. (2003). English as a Global Language. Cambridge University Press.
2. Graddol, D. (2006). English Next. British Council.
3. Pennycook, A. (2017). The Cultural Politics of English as an International Language. Routledge.
4. Canagarajah, A. S. (2013). Translingual Practice: Global Englishes and Cosmopolitan Relations. Routledge.
5. Kramsch, C. (2009). The Multilingual Subject: What Language Says About the Self. Oxford University Press.